

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-25(3)/15/AnŁ

Warszawa, 12 maja 2015 r.

DECYZJA DIH-1/34/2015

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), art. 1 ust. 3 i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 669, z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Vardana Andreasyana prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Eurohurt Dystrybucja i Sprzedaż Artykułów Mleczarskich i Spożywczych – Vardan Andreasyan w Sieradzu od decyzji Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi nr 20/KJ – ŻG/2015 z dnia 13 marca 2015 r. (nr akt sprawy DS.8361.296.2014), wymierzającej temu przedsiębiorcy karę pieniężną w łącznej wysokości 1 500 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset złotych), na którą składa się:

- I. kara w kwocie 1 000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) wymierzona w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy o jakości handlowej, z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii jaj zafałszowanych,
- II. kara w kwocie 500 zł (słownie: pięćset złotych) wymierzona w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o jakości handlowej, z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii jaj o łącznej wartości 84,31 zł nieodpowiadających jakości handlowej,

utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach od 7 do 10 października 2014 r. przez inspektorów reprezentujących Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi, zwanego dalej „Łódzkim WIIH”, w sklepie spożywczo-przemysłowym w Sieradzu przy ul. Krakowskie Przedmieście 11, należącym do przedsiębiorcy Vardana Andreasyana

prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Eurohurt Dystrybucja i Sprzedaż Artykułów Mleczarskich i Spożywczych – Vardan Andreasyan w Sieradzu, zwanego dalej również „*stroną*”, oceniono prawidłowość oznakowania trzech niżej wymienionych partii jaj klasy A:

- 1) 4 opakowania zawierające po 6 sztuk jaj, w cenie sprzedaży 2,50 zł/op., oznakowane na opakowaniu: klasą wagową L, datą minimalnej trwałości „06.11.2014”, kodem EAN 5903111105136, informacją „zapakowane przez: GAJEWSKI – PAKOWNIA JAJ Produkcja Drobiarka Aneta Gajewska, Wrząca 6 A, 98-235 Błaszki”, jaja oznakowane na skorupie kodem producenta „1-PL-16055610” – zwane dalej „*jajami w opakowaniach po 6 sztuk*”. Opis oznakowania tej partii zawarto w Protokole oględzin nr 2 z dnia 7 października 2014 r.;
- 2) 9 opakowań zawierających po 10 sztuk jaj, w cenie sprzedaży 5,99 zł/op., o łącznej wartości 53,91 zł, oznakowane na opakowaniu: klasą wagową L, datą minimalnej trwałości „24.10.2014”, kodem zakładu pakowania PL 10145903, kodem EAN 5903111105105, numerem partii „3/38/14/10”, informacją „zapakowane przez: P.W. AGRIOLOGIS, 98-235 Błaszki, Wrząca 6 A”, jaja oznakowane na skorupie kodem producenta „3-PL-30251303” – zwane dalej „*jajami w opakowaniach po 10 sztuk*”. Na zewnętrznej powierzchni opakowania tych jaj znajdował się duży napis www.jajazewsi.pl. Opis oznakowania tej partii zawarto w Protokole oględzin nr 1 z dnia 7 października 2014 r.;
- 3) 76 sztuk jaj bez opakowań (luzem), w cenie sprzedaży 0,40 zł/szt., o łącznej wartości 30,40 zł, oznakowanych w miejscu sprzedaży tylko wywieszką o treści „Jajka 0,40 zł/szt.”, oznakowanych na skorupie kodem producenta „1-PL-16055610” – zwanych dalej „*jajami luzem*”. Opis oznakowania tej partii zawarto w Protokole oględzin nr 3 z dnia 7 października 2014 r.

Łódzki WIIH zakwestionował wszystkie ww. partie jaj z uwagi na niezgodność z wymaganiami przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. U. L 163 z 24.06.2008, s. 6 z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem nr 589/2008*”, i tak:

- 1) jaja w opakowaniach po 6 sztuk nie spełniały wymagań art. 13 rozporządzenia nr 589/2008 z uwagi na datę minimalnej trwałości „06.11.2014” dłuższą niż 28 dni od dnia zniesienia (co zostało stwierdzone na podstawie przedłożonego dokumentu dostawy – fakturę VAT nr 0058/10/14/FVS z 6 października 2014 r.). Ponadto, metoda chowu kur niosek wskazana na opakowaniach jaj („jaja z chowu klatkowego”) była niezgodna z metodą wskazaną na skorupach jaj (cyfra „1” w kodzie producenta wskazywała na chów ściółkowy);

- 2) jaja w opakowaniach po 10 sztuk nie spełniały wymagań art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 589/2008 z uwagi na brak oznaczenia metody chowu na zewnętrznej powierzchni opakowań. Metoda chowu była możliwa do odczytania dopiero po otwarciu opakowania, po odszyfrowaniu kodu producenta 3-PL-30251303 nadrukowanego na skorupach jaj. Cyfra „3” w kodzie producenta wskazywała, że jaja pochodziły z chowu klatkowego kur;
- 3) jaja luzem nie spełniały wymogów art. 16 lit. a - e rozporządzenia nr 589/2008 z uwagi na niepodanie w miejscu sprzedaży informacji dla konsumenta dotyczących klasy jakości, klasy wagowej, oznaczenia metody chowu, objaśnienia znaczenia kodu producenta, daty minimalnej trwałości. Ponadto oznakowanie tych jaj nie odpowiadało obowiązującym w czasie kontroli przepisom w § 17 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 774) – dalej „*rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych*”, ze względu na brak podania nazwy albo imienia i nazwiska producenta.

Łódzki WIIH ustalił, że ww. trzy partie jaj zostały zakupione od Przedsiębiorstwa Wielobranżowego „AGRILOGIS” Marcin Gajewski z siedzibą w Błaszczkach (dalej „P.W. „AGRILOGIS” Marcin Gajewski”).

Kontrolowany przedsiębiorca wyjaśnił, że brak oznaczenia w miejscu sprzedaży ww. jaj luzem wynikał z jego niewiedzy, natomiast nieprawidłowe oznakowanie opakowań jaj po 10 sztuk i po 6 sztuk zostało przez niego przeoczone z powodu wieloletniej współpracy z dostawcą jaj P.W. AGRIOLOGIS Marcin Gajewski.

Powyższe ustalenia Łódzkiego WIIH zostały udokumentowane w protokole kontroli z dnia 10 października 2014 r. (nr akt kontroli: DS.8361.296.2014), protokołach oględzin nr 1, 2, 3, fotografiach wykonanych w miejscu kontroli, fakturach VAT nr 0039/10/14/FVS z 2 października 2014 r. i nr 0058/10/14/FVS z dnia 6 października 2014 r. oraz w trzech oświadczeniach kontrolowanego przedsiębiorcy z 10 dnia października 2014 r.

Przedsiębiorca Vardan Andreasyan prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Eurohurt Dystrybucja i Sprzedaż Artykułów Mleczarskich i Spożywczych – Vardan Andreasyan w Sieradzu osobiście podpisał ww. protokoły nie zgłaszając uwag. Ponadto oświadczył on, że jest mikroprzedsiębiorcą i zatrudnia siedmiu pracowników.

Łódzki WIIH ustalił w oparciu o wyjaśnienia przedsiębiorcy P.W. „AGRILOGIS” Marcin Gajewski przedstawione w piśmie z 20 października 2014 r., że jaja w opakowaniach po 6 sztuk, oznaczone datą minimalnej trwałości 6 listopada 2014 r., zostały zniesione 3 października 2014 r. Tym samym potwierdził, że ww. jaja, wbrew postanowieniom art. 13 rozporządzenia nr 589/2008, zostały oznakowane datą minimalnej trwałości ustaloną na 34 dni od dnia zniesienia zamiast nie dłuższą niż 28 dni od dnia zniesienia.

Pismem z dnia 14 stycznia 2015 r. (znak DS.8361.296.2014), Łódzki WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Vardana Andreasyana prowadzącego działalność gospodarczą pod

nazwą Eurohurt Dystrybucja i Sprzedaż Artykułów Mleczarskich i Spożywczych – Vardan Andreasyan w Sieradzu o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia dwóch kar pieniężnych na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 669, z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii jaj zafałszowanych oraz dwóch partii jaj nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej. Jednocześnie organ poinformował o przysługującym stronie prawie do zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym. Nie przekazała też Łódzkiemu WIIH informacji na temat osiągniętego w 2014 r. przychodu i obrotu pomimo dwukrotnego pisemnego wezwania.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr 20/KJ-ŻG/2015 z dnia 13 marca 2015 r. (nr akt sprawy DS.8361.296.2014), Łódzki WIIH wymierzył stronie karę pieniężną w łącznej wysokości 1 500 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset złotych), na którą złożyły się:

- I. kara w kwocie 1 000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) wymierzona w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii jaj zafałszowanych w opakowaniach po 6 sztuk o wartości 10,00 zł,
- II. kara w kwocie 500 zł (słownie: pięćset złotych) wymierzona w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii jaj o łącznej wartości 84,31 zł nieodpowiadających jakości handlowej, tj. jednej partii jaj w opakowaniach po 10 sztuk i jednej partii jaj luzem.

Pismem z dnia 27 marca 2015 r., strona złożyła odwołanie od ww. decyzji do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”.

W uzasadnieniu podniosła ona, że do zafałszowania daty minimalnej trwałości jaj w opakowaniach po 6 sztuk doszło na etapie produkcji (co przyznał producent w trakcie postępowania), a nie sprzedaży. Strona stwierdziła, że nie było jej celem wprowadzenie konsumentów w błąd, gdyż sama nie posiadała wiedzy o zafałszowaniu. To producent wprowadził w błąd stronę, która działała w zaufaniu do niego.

Strona odwołująca się wskazała, że nie była osobą uprawnioną do oznakowania danych w zakresie daty minimalnej trwałości, ponadto nie miała żadnego wpływu na fakt, że data minimalnej trwałości nie odpowiadała wymogom określonym w przepisach. Zdaniem strony, żaden przepis nie nakłada na przedsiębiorcę sprzedającego towar obowiązku sprawdzania oznaczeń nadawanych przez producenta.

Odnosnie sprzedaży jaj luzem strona podniosła, że informacja, której brak zakwestionował Łódzki WIIH, była dostępna dla konsumentów, „po prostu była zakryta przez inne towary”.

Strona stwierdziła, że prowadzi jednoosobową działalność, jej miesięczny zarobek oscyluje w przedziale ok. [...] zł i w tym względzie kara pieniężna wymierzona zaskarżoną decyzją jest nadmiernie wysoka, nieadekwatna do zarobków strony.

Stawiając te zarzuty strona wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji i wymierzonej kary pieniężnej.

Pismem z dnia 13 kwietnia 2015 r. (znak DIH-023-25(2)/15/AnŁ), Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Vardana Andreasyana prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Eurohurt Dystrybucja i Sprzedaż Artykułów Mleczarskich i Spożywczych – Vardan Andreasyan w Sieradzu, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze, w myśl art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Jakość handlowa, jak stanowi art. 3 pkt 5 tej ustawy, to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące m.in. jego właściwości organoleptycznych i fizykochemicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Wymagania jakości handlowej dla jaj w zakresie oznakowania zostały określone w rozporządzeniu nr 589/2008.

Na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, opakowania zawierające jaja klasy A (tj. jaja oferowane konsumentom) posiadają na zewnętrznej powierzchni m.in. następujące dobrze widoczne i czytelne oznaczenia: kod zakładu pakowania, klasę jakości, klasę wagową, datę minimalnej trwałości, oznaczenie metody chowu.

Jak wynika z art. 16 tego rozporządzenia, w przypadku sprzedaży jaj luzem, w sposób łatwo widoczny i czytelny dla konsumenta podaje się następujące informacje: klasę jakości,

klasę wagową, oznaczenie metody chowu, objaśnienie znaczenia kodu producenta oraz datę minimalnej trwałości.

Ponadto na podstawie § 19 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), jaja luzem powinny być oznakowane w miejscu sprzedaży informacją wskazującą nazwę albo imię i nazwisko producenta. W czasie kontroli przeprowadzonej przez Łódzkiego WIIH wymóg ten wynikał z przepisu § 17 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych.

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 589/2008, datę minimalnej trwałości jaj ustala się na nie więcej niż 28 dni od dnia zniesienia.

Artykuł rolno-spożywczy, w oznakowaniu którego podano niezgodne z prawdą dane w zakresie daty minimalnej trwałości, jest artykułem zafałszowanym w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. c ustawy o jakości handlowej.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011 r., s. 18 z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem nr 1169/2011”, doprecyzowuje w art. 8 zasady odpowiedzialności podmiotów za informację o żywności. Podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii – importer danego środka na rynek Unii (art. 8 ust. 1 tamże). Podmiot ten zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych (art. 8 ust. 2). Bez uszczerbku dla tej zasady, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (art. 8 ust. 5 tego rozporządzenia).

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Z kolei każdy, kto wprowadza do

obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy w wysokości nie wyższej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1 000 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględni, na mocy art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

W niniejszej sprawie, w toku kontroli jakości handlowej jaj wprowadzonych do obrotu w sklepie należącym do przedsiębiorcy Vardana Andreasyana prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Eurohurt Dystrybucja i Sprzedaż Artykułów Mleczarskich i Spożywczych – Vardan Andreasyan w Sieradzu Łódzki WIIH stwierdził, że:

- 1) jedna partia jaj w opakowaniach po 6 sztuk oznaczona została datą minimalnej trwałości dłuższą niż 28 dni, ponieważ licząc od dnia zniesienia jaj (tj. 3 października 2014 r.), do upływu zadeklarowanej daty (6 listopada 2014 r.) pozostawały 34 dni. Wyznaczona data minimalnej trwałości nie spełniała zatem wymogów przepisu art. 13 rozporządzenia nr 589/2008 oraz była niezgodna z prawdą. Według art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej, artykuły spożywcze, w których oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie daty minimalnej trwałości uznaje się za produkty zafałszowane;
- 2) jedna partia jaj w opakowaniach po 10 sztuk nie odpowiadała przepisom o jakości handlowej określonym w art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 589/2008 z uwagi na brak oznaczenia metody chowu na zewnętrznej powierzchni opakowań. Kod producenta nadrukowany na skorupach jaj, widoczny dopiero po otwarciu opakowania, wskazywał na chów klatkowy, najtańszy. Prezes UOKiK dodatkowo zauważa, że wyeksponowany na zewnętrznej powierzchni opakowania tych jaj napis „www.jajazewsi.pl”, mógł wskazywać na inny niż klatkowy sposób chowu kur niosek (np. wolnowybiegowy). Taki sposób oznakowania, przy jednoczesnym braku obowiązkowej informacji dotyczącej metody chowu, mógł wprowadzać konsumentów w błąd co do właściwości tego środka spożywczego, a tym samym naruszać zakaz określony w przepisach art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1169/2011;
- 3) jedna partia jaj luzem nie odpowiadała przepisom o jakości handlowej określonym w art. 16 lit. a - e rozporządzenia nr 589/2008 z uwagi na niepodanie w miejscu sprzedaży informacji dla konsumenta dotyczących klasy jakości, klasy wagowej, oznaczenia metody chowu, objaśnienia znaczenia kodu producenta, daty minimalnej trwałości. Ponadto oznakowanie tych jaj nie odpowiadało obowiązującym w czasie kontroli przepisom § 17 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych, a w czasie prowadzenia postępowania administracyjnego przepisom § 19 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia

w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, ze względu na brak podania w miejscu sprzedaży nazwy albo imienia i nazwiska producenta.

W ocenie Prezesa UOKiK, ustalenia dokonane przez organ pierwszej instancji nie pozostawiają wątpliwości, że ww. przedsiębiorca Vardan Andreasyan prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Eurohurt Dystrybucja i Sprzedaż Artykułów Mleczarskich i Spożywczych – Vardan Andreasyan w Sieradzu wprowadził do obrotu jedną partię jaj zafałszowanych oraz dwie partie jaj nie odpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej. Łódzki WIIH słusznie zatem stwierdził, że strona podlega karom pieniężnym określonym w art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej.

W odwołaniu strona stara się dowieść, że organ pierwszej instancji niesłusznie przypisał jej popełnienie czynu wprowadzenia do obrotu zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego, ponieważ błędne wyznaczenie daty minimalnej trwałości jaj w opakowaniach nie wynikało z celowego działania strony, a czyn ten popełnił inny podmiot – producent jaj.

Prezes UOKiK wyjaśnia, że przepis art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej nie uzależnia możliwości wymierzenia kary pieniężnej od wykazania przez organ administracji, że działanie miało charakter zawiniony. Przyjęte przez ustawodawcę brzmienie ww. przepisu wprowadza mechanizm polegający na tym, iż każdy, w stosunku do kogo zostanie ustalone, iż wprowadził do obrotu zafałszowany artykuł rolno-spożywczy podlega karze pieniężnej. Samo stwierdzenie faktu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych zafałszowanych powoduje konieczność nałożenia kary, niezależnie od tego na jakim etapie nieprawidłowość powstała (nawet jeśli spowodowana była, jak w niniejszej sprawie, przez inny podmiot). Jak wynika z orzecznictwa, odpowiedzialność przedsiębiorcy wprowadzającego zafałszowany produkt do obrotu ma charakter obiektywny, przy czym przesłanką przyjęcia tej odpowiedzialności jest tylko fakt wprowadzenia do obrotu. Np. w wyroku z dnia 6 lutego 2013 r. (sygn. II GSK 2171/11, LEX nr 1311457) Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie orzekł, że „przepis art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych jest wyrazem odpowiedzialności administracyjnej, która ma charakter obiektywny, więc już sam fakt zachowania wypełniającego zawarte w nim przesłanki odpowiedzialności, a więc naruszającego ten przepis prawa, uzasadnia jego stosowanie wobec podmiotu, który dopuszcza się takiego zachowania”. Odpowiedzialność podmiotu wprowadzającego zafałszowany artykuł rolno-spożywczy do obrotu porównywana jest do odpowiedzialności sprzedawcy z tytułu rękojmi (art. 556 Kodeksu cywilnego), która to ma charakter absolutny, tzn. sprzedawca nie może się z niej zwolnić i obciąża go ona niezależnie od tego, czy to on spowodował wadliwość rzeczy, czy ponosi w tym zakresie jakąkolwiek winę, a nawet czy w ogóle wiedział lub mógł wiedzieć o tym, że sprzedawana rzecz jest wadliwa. Wobec powyższego, brak możliwości ingerencji w cechy produktu w żaden sposób nie wpływa na wyłączenie odpowiedzialności

czy jej ograniczenie (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 lipca 2012 r., sygn. II GSK 917/11).

Dodać należy, choć strona nie podnosi tej kwestii, że taki sam mechanizm karania jak w przypadku art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej ustalony został w art. 40a ust. 1 pkt 3 tej ustawy dla kar pieniężnych z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej. Zatem, także ta kara mogła być wymierzona stronie w związku z wprowadzeniem do obrotu dwóch partii jaj nieodpowiadających jakości handlowej, niezależnie od okoliczności, że jedna z tych partii została nieprawidłowo oznakowana przez innego przedsiębiorcę, a nie przez stronę.

Ewentualny brak winy strony w zakresie nieprawidłowego oznakowania opakowań ww. jaj mógł być uwzględniony dopiero na etapie określania wysokości kary pieniężnej wymierzanej w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 3 lub 4 tej ustawy, podczas miarkowania przesłanki stopnia zawinienia karanego podmiotu zgodnie z art. 40a ust. 5 ww. ustawy. W niniejszej sprawie Łódzki WIIH prawidłowo uwzględnił przesłankę stopnia zawinienia strony (por. akapit 2 na str. 7 zaskarżonej decyzji). Prezes UOKiK zgadza się zwłaszcza ze stanowiskiem organu pierwszej instancji, że stwierdzone nieprawidłowości w zakresie oznakowania jaj w opakowaniach powstały co prawda z winy innego podmiotu, ale strona przed ich wprowadzeniem do obrotu mogła i powinna zweryfikować oznakowanie, aby nie dopuścić do obrotu artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego i nieprawidłowo oznakowanych, tym bardziej, że przeprowadzenie powyższej czynności nie wymagało specjalistycznych badań. Łódzki WIIH słusznie też zauważył, że na ocenę stopnia zawinienia wpływała okoliczność, że strona prowadzi przedsiębiorstwo spożywcze od kilkunastu lat. Wystarczyło znać obowiązujące przepisy i wykazać odrobinę staranności aby nie dopuścić do stwierdzonych przez organ pierwszej instancji nieprawidłowości. W przypadku zafałszowania jaj w opakowaniach po 6 sztuk, strona mogła je zauważyć bez analizy dokumentów producenta, porównując datę minimalnej trwałości na opakowaniu tj. 6 listopada 2014 r. z datą dostawy 6 października 2014 r. wskazaną w fakturze VAT nr 0058/10/14/FVS załączonej do akt sprawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 5 rozporządzenia nr 1169/2011, strona miała obowiązek zapewnienia przestrzegania w swoim przedsiębiorstwie wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewnić się, że wymogi te są spełnione. Zgromadzony materiał dowodowy nie wskazuje by, strona przestrzegała tej zasady. W odwołaniu stwierdza ona, że żaden przepis nie nakłada na przedsiębiorcę sprzedającego towar obowiązku sprawdzania oznaczeń nadawanych przez producenta, zaś w oświadczeniu złożonego Łódzkiemu WIIH tłumaczy, że nie zauważyła nieprawidłowości w oznakowaniu opakowań, ponieważ działała w zaufaniu do swojego dostawcy.

Organ drugiej instancji zwraca uwagę, że strona nie poniosła odpowiedzialności za wprowadzenie do obrotu trzech ww. partii w całkowitej ilości wyprodukowanych przez producenta – przedsiębiorcę P.W. „AGRILOGIS” Marcin Gajewski, a jedynie tych części partii, które zostały objęte kontrolą przez Łódzkiego WIIH w sklepie w Sieradzu należącym do strony. Sankcja nałożona na stronę została więc zindywidualizowana i strona ponosi odpowiedzialność tylko w zakresie w jakim miała wpływ na oznakowanie przedmiotowych produktów.

W odwołaniu strona podniosła, że informacja, której brak w miejscu sprzedaży jednej partii jaj luzem zakwestionował Łódzki WIIH, była dostępna dla konsumentów, lecz „po prostu była zakryta przez inne towary”.

Prezes UOKiK stwierdził, że dowody zawarte w aktach sprawy nr DS.8361.296.2014 (protokół kontroli, protokół oględzin nr 3 oraz dokumentacja fotograficzna) nie potwierdzają tego argumentu strony i w miejscu sprzedaży uwidoczniła była jedynie wywieszka o treści „JAJKA 1 szt. 0,40 zł”. Nie były uwidocznione obowiązkowe informacje dotyczące klasy jakości, klasy wagowej, oznaczenia metody chowu, objaśnienia znaczenia kodu producenta, daty minimalnej trwałości (wymagane przez art. 16 rozporządzenia nr 589/2008), nazwy albo imienia i nazwiska producenta (wymagane obecnie przez § 19 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych).

Wyjaśnić należy, że nawet gdyby wymagane informacje znajdowały się w miejscu sprzedaży, ale były zakryte przez inne towary (jak twierdzi strona w odwołaniu), to nadal byłoby to niezgodne z art. 16 rozporządzenia nr 589/2008, ponieważ przepis ten wyraźnie określa, że informacje muszą być łatwo widoczne i czytelne dla konsumenta. Brak bezpośredniego dostępu do informacji (zakrycie ich) nie spełniałoby również wymogów rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, ponieważ zgodnie z § 19 ust. 2 informacje podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu.

Odnosząc się do zarzutów odwołania dotyczących nadmiernej wysokości wymierzonych kar pieniężnych, Prezes UOKiK stwierdził, że w niniejszej sprawie istotne było, aby kary te nie wykraczały poza maksymalną ustawową granicę ustaloną w art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej. Kara pieniężna wymierzona w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy nie mogła przekraczać pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, jednak nie mogła być niższa niż 500 zł. Kara pieniężna wynikająca z art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej w rozpatrywanym przypadku mogła wynieść do 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie mniej jednak niż 1 000 zł. Stronie wymierzone zostały najniższe kary pieniężne, jakie przewidują przepisy art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ww. ustawy, tj. odpowiednio 500 zł i 1 000 zł.

Ponadto, wszystkie przesłanki wskazane w art. 40a ust. 5 zostały wzięte pod uwagę przy wymierzaniu kary pieniężnej, a każde z poszczególnych kryteriów zostało uzasadnianie oddzielnie, w sposób przejrzysty.

Należy zauważyć, że strona nie dostarczyła, mimo żądania ze strony organu pierwszej instancji, informacji w zakresie osiągniętych obrotów i przychodów.

W związku z tym Prezes UOKiK uznał, że organ pierwszej instancji wymierzając stronie w drodze zaskarżonej decyzji dwie kary pieniężne działał na podstawie obowiązującego prawa i prawidłowo wypełnił dyspozycję ww. przepisów ustawy o jakości handlowej. Minimalna wysokość wymierzonych kar była adekwatna do wagi stwierdzonych nieprawidłowości oraz skali działalności ukaranego podmiotu, a przy tym spełni swój skutek prewencyjny i skłoni stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, szczególnie z uwagi na wskazane poniżej niedopełnienie należytej staranności w zakresie zapewnienia prawidłowego oznakowania jaj.

Ustosunkowując się do argumentu, iż wymierzona kara pieniężna jest nadmiernie wysoka ze względu na jej nieadekwatność do zarobków strony, Prezes UOKiK informuje, że kwestia sytuacji materialnej strony może być rozpatrywana przez właściwy organ dopiero po uprawomocnieniu się niniejszej decyzji, przy ewentualnym zastosowaniu ulg w opłacaniu należności publicznoprawnej, jaką jest wymierzona kara pieniężna.

W myśl art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności kary lub rozłożyć jej zapłatę na raty;
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji;
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

W konsekwencji przedstawionych powyżej rozważań, organ drugiej instancji stwierdził, że wniosek strony odwołującej się dotyczący uchylecia zaskarżonej decyzji w całości nie zasługuje na uwzględnienie. Decyzja organu pierwszej instancji została wymierzona na podstawie prawidłowo zebranego i przekonującego materiału dowodowego, w oparciu o właściwie zastosowane przepisy o jakości handlowej, a wymierzona stronie kara pieniężna była proporcjonalna do czynu popełnionego przez stronę.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Łodzi w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Kara pieniężna staje się zaległością w przypadku, gdy nie zostanie uiszczona w terminie.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jak wynika z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 Kpa organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo
- 2) uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części, albo
- 3) umarza postępowanie odwoławcze.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nieuiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.).

Z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
WICEPREZES
Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Vardan Andreasyan
prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą
Eurohurt Dystrybucja i Sprzedaż
Artykułów Mleczarskich i Spożywczych – Vardan Andreasyan

ul. Krakowskie Przedmieście 11, 98-200 Sieradz

2. Łódzki Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Łodzi
3. a/a